



„DE WEST.”



Veertiendaagsch Blad

gewijd aan de belangen van Nederlandsch West-Indië.

.....En bestaat er vooruitzicht, dat Holland eene provincie rijker zal worden door de droogmaking der Zuiderzee, men wende ook den blik westwaarts; ook daar is een parel aan de kroon van Nederland te veroveren door het herstel van de welvaart der Provincie Suriname.

(F. L. GEERLING, 1887.)

Prijs per jaar f 3.—

Prijs der Advertentiën: f 0.20 per regel.

Gunstige voorwaarden bij contract.

Bureau van Redactie en Administratie:

Villa „ANNIE”

Gevers Deynootweg — Scheveningen.

Onder Redactie van J. CH. BLOK, met medewerking van verschillende autoriteiten op koloniaal gebied.

Voor abonnementen, enz. richt men zich tot het Bureau van Redactie en Administratie, of o.a. tot de Boekhandelaren VAN STOCKUM & Co., Buitenhof; de firma COUVÉE, Lange Poten; GEBR. BELINFANTE, Wagenstraat, en de HAAGSCHE BOEK- EN UITGEVERS-MPIJ, Spuistraat, allen te 's-Gravenhage.

Dit blad wordt, behalve aan de geabonneerden, in ruime oplaag en per post toegezonden aan velen in Nederland en in West-Indië.

Bij dit nummer behoort een Bijvoegsel.

INHOUD: Een Begrootingspraatje, door H. Pyttersen Tz; — Handel en Nijverheid (De toestand op Curaçao, Saramacca-vaart, Cacao); — Uit het Regeeringsverslag; — De Mpij „Suriname”; — Nieuws uit de West; — Familieberichten; — Ambtelijke tijdingen; — Advertentiën.

Een Begrootingspraatje.

De huishoudelijke begrooting van Suriname en Curaçao voor het dienstjaar 1899 is dit jaar bijzonder laat ontvangen, zóó laat, dat eene uitvoerige bespreking in het tweede nummer van dit blad, met het oog op den nog restenden tijd, vrijwel onmogelijk is. Te betreuren is dit vooral daarom, wijl niets geschikter is een juist beeld te geven van het inwendig en huishoudelijk leven dezer koloniën dan eene bespreking van de hoofdposten der begrootingen.

Laat mij beginnen met een kort woord van de bestuursinrichting, allereerst van Suriname, waarbij ik de gelegenheid wensch te benuttigen om de aandacht te vestigen op het te beknopte, maar hoogst lezenswaardige en belangrijke geschrift van den heer W. L. Loth, den verdienstelijken Gouvernementslandmeter in Suriname, dd. uitgegeven: „Beknopte Aardrijkskundige Beschrijving van Suriname,” met kaart van Paramaribo.

Suriname's zielental bedroeg den 1sten Januari 1898, 64400, waaronder 5919 immigranten uit Britsch-Indië en 1509 uit Java, behalve boschnegers en Indianen geschat op 6000. Hiervan waren gevestigd te Paramaribo 30560, te Nieuw-Nederic 989, te Totness, in het district Coronie, 614 en te Albina 236.

De kolonie wordt bestuurd door een Gouverneur, bijgestaan door een Raad van Bestuur, een adviseerend lichaam, door de Koningin benoemd. De Gouverneur kondigt, den Raad van Bestuur gehoord en na verkregen goedkeuring van de Koloniale Staten, de verordeningen af, voorzover daartegen geen bezwaar bestaat bij de Regeering in Nederland.

De Koloniale Staten vertegenwoordigen de bevolking en zijn samengesteld uit 13 leden, waarvan 9 gekozen worden door de kiesgerechtigden en 4 telkens voor één jaar door den Gouverneur worden benoemd.

Schijnbaar bezitten de Kol. Staten alle bevoegdheden der wetgevende lichamen; met één verschil evenwel, waarvan de beteekenis in het oog springt bij de behandeling der Begrooting.

Deze wordt nl. opgemaakt door den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord; de Kol. St. onderzoeken de begrooting, kunnen haar verhoogen en verlagen, en keuren haar goed of verwerpen haar.

Maar, en hier zit het verschil, deze begrooting behoeft, alvorens van kracht te zijn, de goedkeuring der Regeering in Nederland, en moet tevens, zoolang de Kolonie subsidie ontvangt, worden vastgesteld bij de wet, d. w. z., dat zij door de Staten-Generaal moet worden goedgekeurd. En, daar Suriname nog altijd niet in staat is uit eigen middelen in de kosten te voorzien, moet telken jare de begrooting door de Kamers worden behandeld en goedgekeurd.

De Koloniale Staten hebben dus het recht over de posten der begrooting te praten zooveel hun lust; zij kunnen verhoogen en verminderen, maar de beslissing over de zenuw van alles, over het geld, ligt ten slotte bij de Staten-Generaal.

Wat nu in de laatste jaren, ook weder bij het onderzoek der thans aangeboden begrooting, treft, is het ernstig streven der koloniale autoriteiten om te geraken tot eene vermindering van die subsidie, door versterking der middelen. Zoo is de Rijksubsidie, thans uitgetrokken tot een bedrag van f 188.168.86, maar alles doet voorzien, dat stijging der

middelen eene belangrijke vermindering van het subsidie mogelijk zal maken, terwijl de vooruitzichten voor het volgende jaar nog gunstiger zijn, wijl de Gouverneur uit de reeds goedgekeurde belastinghervorming eene meerdere bate verwacht van ongeveer f 100.000.—

Van zijn recht om op de begrooting te schrappen, teneinde de uitgaven zooveel mogelijk te verminderen, heeft de Minister ditmaal dan ook een zeer matig gebruik gemaakt.

Dat de Regeering niet aarzelt dit recht toe te passen, wanneer er werkelijk ernstige redenen toe bestaat, verdient toejuiching. Ontkend kan het evenwel niet, dat dit streven naar bezuiniging meermalen werd toegepast op eene wijze, welke in de Kolonie ontstemming moest teweeg brengen en terughouden van het voorstellen van dringend noodig gebleken verbeteringen, uit vrees, dat deze posten door de Regeering niet zouden worden goedgekeurd, wat in alle gevallen moet leiden tot verzwakking van het gezag. De beslissing over de al of niet noodzakelijkheid van het plaveien van straten — alle straten, en voor taq zijn nog ongeplaveid! — over het aanle van riolen, en voor taq zijn nog ongeplaveid! — geheel alleen bij machte zijn daarover te beslissen, de koloniale autoriteiten, werd van hieruit zelfs aanmerking gemaakt op het loon van een maakster! Invoering van plaatselijk bestuur, allereerst voor de hoofdstad Paramaribo, zou een einde maken aan deze overdreven inmenging, welke het eigen initiatief en het zelfbestuur verlamt.

De verwachting, dat de hoogere opbrengst der middelen boven de raming eene verlaging van het geraamde subsidie-cijfer tengevolge zoude hebben, grondt zich op het geregeld acrés der eigen middelen, waarvan ook deze begrooting weder getuigt, al zijn de ramingen blijkbaar zeer laag. Die der eigen middelen der Kolonie bedraagt f 1.905.318, zijnde slechts f 16.442 meer dan de raming voor het loopende jaar, maar ruim f 50.000 meer dan de opbrengst over het laatst bekende dienstjaar 1897, en f 183.985 meer dan die van 1893, zijnde dus in zes jaren eene stijging van gemiddeld f 30.000 per jaar. Hieruit mag met recht besloten worden tot vermeerdering van welvaart.

De voornaamste post op den staat van Middelen en Inkomsten leveren de Invoerrechten, uitgetrokken voor f 950.000; in 1893 brachten deze ruim f 100.000 minder op. Deze stijging moge deels te danken zijn aan verscherpt toezicht, zij getuigt mede van verhoogde welvaart en toenemende handelsbeweging.

Op de Invoerrechten volgt de Accijns op het binnenlandsch gedistilleerd met f 140.000, zijnde f 27.000 minder dan de opbrengst over 1897; daarop volgen het „Personeel”, eigenlijk eene Inkomstenbelasting, met f 100.000, het Patentrecht met f 64.000, de Geneeskundige belasting, hoofdzakelijk opgebracht door de planters, ten bedrage van f 50.000, de Belasting op de huurwaarde, met f 38.500, en verdere directe en indirecte belastingen, waaronder het Goudrecht met f 68.000.

Van de „Inkomsten van onderscheiden aard” zij alleen gewezen op het Concessierecht tot het ontginnen van delfstoffen, geraamd op f 100.000, zijnde f 1900 beneden de opbrengst in 1897, doch ruim f 22.000 hooger dan die van 1894; ook hier is bij de toenemende ontginning van delfstoffen, stijging te verwachten. Een ander bewijs van toenemend vertier vindt men in de „Passagegelden”, thans geraamd op f 65.000, zijnde ruim f 21.000 meer dan in 1893, voorts in de langzame stijging der inkomsten uit Posterij en Telefoon, thans f 37.000, tegen f 24.000 in 1894. Achteruitgang valt hoofdzakelijk te constateeren in de opbrengst van het concessierecht tot het ontginnen van balata, hetwelk in 1895 ruim f 34.000 opbracht, doch thans is geraamd op f 20.000. De teruggaande prijzen der balata, (Surinaamsche boomgom) zijn daarvan oorzaak.

De uitgaven worden geraamd op f 2.361.792, waaronder voor f 268.305 voor buitengewone werken, welke door leening worden gedekt, zoodat de

gewone uitgaven f 1.905.318 bedragen. Een hoog cijfer bij eene bevolking van 64000 zielen!

Toch zou het onjuist zijn, daaruit te constateeren tot eene weelderige huishouding, zooals dikwerf ten onrechte geschiedt. De oorzaak zit veeleer daarin, dat het bestuurs-organisme niet in verhouding staat tot het cijfer der bevolking, en deze laatste zou kunnen verdubbelen, zonder noemenswaardige nieuwe uitgaven te veroorzaken.

Eene uitzondering dient evenwel gemaakt voor de Afdeling Onderwijs, welke onder leiding van den bekwamen Inspecteur dr. Benjamins eene gelukkige neiging verraaft zich voortdurend en krachtig uit te breiden, en waarvoor thans weder f 23.000 meer wordt gevraagd dan in 1897. Daaronder zijn begrepen de eerste kosten voor eene nieuwe lagere school bestemd voor 250 leerlingen (jongens en meisjes). Het onderwijs wordt gegeven te Paramaribo op 6 gouvernementen-, 9 niet gesubsidieerde particuliere, 6 gesubsidieerde scholen der Moravische broeders en 5 idem der R.-Kath. geestelijken; in de Districten komen daarbij nog 13 gouvernementsscholen, 10 gesubsidieerde der Moravische Broeders en 6 der R.-Kath. geestelijken. Hierbij komen nu nog 6 scholen bij de Boschnegers en 3 voor kinderen van Britsch-Indische immigranten. Het voornemen bestaat, nog in den loop van dit jaar 2 nieuwe koeliescholen op te richten en daarna nog vijf. Men hoopt de immigranten aan de kolonie te binden door hunne kinderen onderwijs te doen genieten in hunne landstaal, iets wat niet genoeg kan worden toegejuicht. Toch is de vraag geoorloofd, of het niet billijk is, dat immigranten, die voor het overgrootste deel de kolonie na afloop van hun contracttijd verlaten, in het bezit van belangrijke besparingen, iets te doen bijdragen in de kosten van het onderwijs.

Als subsidie aan eene Timmerschool, door particuliere krachten opgericht en in stand gehouden, is f 1000 uitgetrokken. Te betreuren is het, dat de financieele krachten de oprichting eener Ambachtsschool niet toelaten.

Nergens wellicht is opheffing en veredeling van het ambacht en handwerk zoozeer van noode! Een onderzoek naar de kosten eener goede regeling van het ambachtsonderwijs zou overweging verdienen. Waar de kolonie toont krachtig te zullen bijdragen tot verhooging der inkomsten, mag men daarvoor rekenen op steun in het moederland.

De begroting is verhoogd met f 13.000 voor den aanleg en het onderhoud van centrale vereenigingsplaatsen van kleine landbouwers. Deze bevordering van den kleinen landbouw door het aanleggen van vestigingen voor eigen ingezetenen en ten dienste van de immigranten verdient warme toejuicing, evenals het geven van premiën aan gewezen immigranten, aan wie domeingrond is afgestaan en die afzien van het recht op vrije terugreis, waarvoor f 4000 is uitgetrokken.

Ook komen op deze begroting de volledige kosten ten bedrage van f 9.428 voor, voor den Cultuurtuin. Het bedrag is niet groot voor de toekomstige evenknie van den beroemden Buitenzorgschen Tuin, waar de Directeur zijne opleiding heeft genoten. Laten wij hopen, dat onder zijn bestuur de goede uitkomsten zoovele zullen zijn, dat iedere noodige verhooging welkom zij. Tot die uitkomsten reken ik mede het verstrekken van landbouwonderwijs aan onderwijzers in de Districten.

Met leedwezen valt echter te constateeren, dat ook op deze begroting weder *niets* is uitgetrokken noch voor een mijnbouwkundige, noch tot wetenschappelijk onderzoek van het onbekende binnenland, zijnde meer dan $\frac{2}{8}$ der geheele oppervlakte.

Mijn „praatje” is van langen adem geworden, langer dan ik mij had voorgesteld. Toch besprak ik nog slechts een deel van 't geheel en liet Curaçao zelfs geheel onbesproken. Wellicht wil de Redactie daartoe later de gelegenheid geven, althans wanneer al die cijfers den lezer niet te zeer hebben verveeld.

PYTTERSEN.

HANDEL EN NIJVERHEID.

De toestand op Curaçao.

Er worden booze geruchten verspreid omtrent den toestand van Curaçao. En in verband hiermee wordt de rechtmatige aandrang tot *bezuiniging* grooter. De uitgaven blijven intusschen even groot als toen de kolonie rijke inkomsten trok uit de fosphaat-exploitatie.

De zaak zoo zijnde, wat doet het Gouvernement voor de „ongelukkige bevolking,” zooals een der bladen schrijft? — vroeg V. L. D. in het Haagsche „Dagblad.”

Het zoekt zijn toevlucht niet in een meer eenvoudige, meer oeconomische administratie, niet in het exploiteeren van zulke bronnen van welvaart die in de kolonie zijn, niet in het zoeken en in het leven roepen van andere, maar in het ouderwetsch, versleten, en in dit geval, zooals trouwens meest altijd, noodlottig expedient van . . . meer inkomende rechten en meer belastingen! Nu weet iedereen, die in het minst practisch bekend is met den toestand der kolonie, dat de belastingen niet kunnen verhoogd worden zonder een effect te hebben, direct in strijd met wat men beoogt. Niettegenstaande dit zien wij, dat het Gouvernement, ondanks de eenstemmige opinie der Pers en van de openbare meening, bij het plan volhardt tot invoering eener personeele belasting.

Over dit plan tot invoering van eene personeele belasting zegt een veelgelezen Curaçaosch blad:

„Wat die belasting aangaat, men mag met recht zeggen, dat zij de druppel is, die het glas zal doen overloopen. Indien de toelag bestond om deze rampzalige kolonie te gronde te richten, dan kon men zeker geen betere middelen kiezen dan die, welke door het tegenwoordig bestuur aangewend worden om de inkomsten te verbeteren.”

Het Bestuur heeft allerlei belastingplannen om de inkomsten te doen stijgen. Van de voorgenomen heffing van een invoerrecht van 10 pCt. ad valorem op sigaren en sigaretten, wordt zeer terecht door L. V. D. vermoed, hoe dit tarief het gevolg zal hebben, dat sigaren en sigaretten duurder zullen worden in de kolonie, en bijgevolg hun uitvoer onmogelijk gemaakt.

Geen van deze middelen, of allen te zamen, al waren zij niet zoo onbeduidend en al ware de toepassing ervan niet zoo onraadzaam, zou de Nederlandsche Schatkist ontheffen (zegt L. V. D.) van het drukkend en steeds stijgend subsidie voor de administratie der kolonie. Het Bestuur komt nu voor den dag met plannen van taxatie en belasting, die zelfs den nederigsten inwoner, die

met de grootste moeite zijn dagelijksch brood verdient, treffen zullen in zijn zak, terwijl men geen woord rept van de enorme minerale schatten, die voor de hand liggen in de kolonie en die sedert jaren reeds geheel ongebruikt en verwaarloosd zijn, tot schandelijk nadeel van Curaçao en onbillijkheid jegens de Nederlandsche belastingbetalers. Waarom is dat zoo? Wie heeft daarbij belang? Waarom dit hardnekkig en geheimzinnig zwijgen? Waarom alles aanroeren, maar dat niet? Het antwoord — zegt de meergenoemde schrijver — ligt ginds op veler lippen.

Het Bestuur is verplicht om zonder vrees en partijdigheid voor het algemeen nut de kolonie te beheeren. Waarom dan „*faire la mort*” omtrent dit alleen, en dringt zich niet eene ernstige studie der quaestie aan de Nederlandsche Vertegenwoordiging op?

En dan nog nemen met den dag toe zij, die, na in de laatste jaren opgedane betere ondervinding, van oordeel zijn, dat voor de ondergaande kolonie een *ingrijpende bestuursverwisseling* nog het beste redmiddel wezen zou.

* *

Aan een particulier schrijven uit Curaçao, gedagteekend van 4 Nov. ll., ontleend het Haagsche „Dagblad” het volgende:

„De toestand alhier is verschrikkelijk. De negerbevolking aan de oostzijde van het eiland gaat den hongerdood tegemoet.

„De nieuwe belastingen zijn uitgeschreven: tal van handelaren vertrekken van hier of maken zich tot vertrekken gereed.

„Het moederland erbarme zich eindelijk over onze rampzalige kolonie. In een volgend schrijven stuur ik u meer bijzonderheden.”

* *

Bijna twee pagina's der „*Arnh. Ct.*” van 29 Nov. j.l. zijn gevuld met een schrijven, van „zeer vertrouwbare zijde” uit Curaçao ontvangen, waarin hoofdzakelijk het beleid van den gouverneur Barge wordt gegisp. De grieven samenvattende, komt de schrijver tot het besluit, dat het tegenwoordig bestuur zoo goed als *niets* voor het algemeen welzijn der ingezetenen heeft tot stand gebracht; dat *niet* is gebleken, dat het iets in het belang van den handel dezer kolonie noch ten nutte van den landbouw heeft gedaan, en evenmin iets om het rechtswezen te verbeteren.

„Wel zijn er nu en dan eenige mooie woorden gesproken en schoonklinkende beloften geuit, maar van daden hebben we niets bespeurd.

„Dat de bevolking al lang ontevreden is over

het tegenwoordig bestuur, behoeft geen betoog.

„Men heeft er waarlijk wel reden voor. Die ontevredenheid neemt meer en meer toe, vooral nu in den loop dezer maand opnieuw belastingontwerpen aan den Kolonialen Raad zijn ingediend. Men voorziet immers, dat indien de aanhangige ontwerpen worden aangenomen, er daarna nog steeds weer andere belastingen ingevoerd zullen worden en dat de geldverspilling toch niet zal ophouden. Dikwijls wordt de vraag geopperd, wat er met de som van f 20.000, die jaarlijks voor onvoorziene uitgaven op de begroting wordt uitgetrokken, gebeurt. Niemand weet echter mede te deelen, waaraan dat bedrag besteed wordt.

„Er is sprake van, dat een aantal ingezetenen een adres aan de Staten-Generaal zullen richten, met verzoek om maatregelen tot bezuiniging te willen nemen. Teneinde deze kolonie voor ondergang te behoeden en te voorkomen, dat de ongelukkige bevolking meer en meer door belastingen gedrukt wordt, is het hoogst wenschelijk, dat er van Staatswege een nauwkeurig onderzoek naar den toestand dezer kolonie worde ingesteld en dat het tegenwoordig bestuur, hetwelk een geheel verkeerd inzicht in de zaken schijnt te hebben, spoedig door een ander worde vervangen.”

Saramacca-vaart.

Naar wij uit goede bron vernemen, wordt niet de petroleum-motor, maar een nieuw stoombootje onlangs uit Holland aangekomen, gebruikt voor de vaart op Mindrineti. Het ware te wenschen, dat ook door particulieren van het stoombootje gebruik kon gemaakt worden, hierdoor toch zou men tegemoet komen aan het verlangen van verschillenden, die ook wel eens een reisje naar de Boven-Saramacca zouden willen maken, maar bij gebrek aan geschikte gelegenheid daarvan afzien. Overigens wenschen wij den heer Koolhoven een goed succès toe tot voordeel van eigen plaser (*Guyana Goud-Placer Maatschappij*) en van anderen.

(De Sur.)

Cacao.

Volgens de Westindische bladen wordt in den laatsten tijd in de planterswereld veel gesproken over verontrustende ziekteverschijnselen in de cacao-cultivaties. In enkele worden door een soort larven, dat zich tusschen het bladnerf en het blad nestelt, alle jonge bladeren van de boomen gevretten, zoodat deze ten laatste geheel bladloos zijn en sterven. Het komt voor, dat gelijktijdig

BIJVOEGSEL van „DE WEST” van Donderdag 1 December.

Begroting Curaçao 1899.

Deze bedraagt, zooals zij thans is ingediend, f 670.810.01⁵, en sluit met een tekort van f 39.793.29⁵, uitmakende de bijdrage uit 's Rijks Schatkist.

De inkomsten van de Posterij konden f 80.000.— hooger geraamd worden, omdat in 1899 verreweg het grootste gedeelte van de betaling zal plaats hebben door Venezuela van eene som van ongeveer 100.000 francs, wegens vervoer van brieven malen over het tijdvak 1895—97.

Om tot vermeerdering van inkomsten te geraken, heeft de Gouverneur aan den Kolonialen Raad een ontwerp-inkomstenbelasting voor het eiland Curaçao onderworpen — ter vervanging van de belasting voor de weerbaarheid; terwijl bij den Gouverneur ook verhooging van het invoerrecht op tabak en sigaren in overweging is.

Door den gouverneur is — naar „Onze West” verneemt — op het verzoek om gratie van J. C. Wittenberg, de veroordeeling tot de doodstraf veranderd in twintig jaren dwangarbeid in boeien.

Koloniale Staten.

Uit het Voorloopig Verslag, uitgebracht door de commissie van rapporteurs over de ontwerp-verordening tot afschaffing van de kortingen op traktementen en pensioenen, blijkt, dat meerdere leden verklaarden geen gronden te vinden voor de indiening van deze verordening.

Voor zooveel het Koninklijk besluit van 13 April 1898 No. 54 de aanleiding voor de voorgestelde afschaffing is, werd opgemerkt, dat weliswaar bedoeld Koninklijk besluit bepaalt, dat ten behoeve van particuliere schuldeischers op de inkomsten van landsdienaren en gewezen landsdienaren uit de Overzeesche bezittingen zoomede van hunne weduwen en weezen, voor zooveel de inkomsten in Nederland door het Departement van Koloniën worden gekweten ten laste van de koloniale geldmiddelen, geen kortingen werden verleend en door

het departement van Koloniën geen uitvoering wordt gegeven aan Oost- en West-Indische besluiten, waarbij kortingen ten behoeve van particulieren is verleend, wanneer zij eene latere dagteekening dragen dan 31 December 1898, maar dat, hoewel de Regeering — naar mededeeling in de Memorie van Toelichting — van oordeel, is dat Hare tusschenkomst in zake particuliere schulden van burgerlijke of militaire ambtenaren het verderfelijk schulden maken in de hand werkt, de Wet van 24 Januari 1815 (Staatsblad No. 5), betreffende het leggen van arrest en het vragen van kortingen op traktementen, soldijen en pensioenen, niet is ingetrokken.

Bedoelde leden konden hunne adhaesie bovendien niet schenken aan het motief voor de afschaffing van kortingen op traktementen en pensioenen van ambtenaren. Naar hun gevoelen is het verlenen van korting een alleszins nuttige maatregel, zoowel in het belang van den publieken dienst als in dat van den ambtenaar. Wanneer schuldeischers, doordien geene kortingen meer worden verleend, door arrest op het traktement van een ambtenaar zich de betaling hunner vordering moeten verzekeren, evenals bij vordering tegen particulieren, dan zou het gevolg daarvan kunnen zijn, dat gedurende langen tijd de ambtenaar van het genot van zijn traktement geheel verstoken is, niettegenstaande het arrest later wordt opgeheven, en zodoende in de grootste financieele moeilijkheden geraakt, wat zeker niet in het belang van den publieken dienst kan zijn. De ambtenaar kan den dienst niet verlaten en elders een bestaan zoeken zonder de aanspraak op pensioen voor hem en zijn gezin, waarvoor hij een niet onbelangrijk deel van zijn inkomen in de koloniale kas heeft gestort, prijs te geven. Bij het stelsel van kortingen behoudt de ambtenaar het genot van een zeker deel van zijn inkomen, en is het hem mogelijk in dienst te blijven. Ook de belangrijke kosten, aan het beslag verbonden, worden dan vermeden.

Andere leden konden met de voorgestelde afschaffing van de kortingen medegaan. Huns inziens bestond geen reden voor ambtenaren andere bepalingen te hebben in de verhouding van schul-

denaar tot schuldeischer dan voor particulieren gelden. De ervaring had geleerd, dat het tot dusver gevolgd systeem schulden maken in de hand werkte en aanleiding gaf tot ongeoorloofde praktijken.

Men meende, dat nu volgens het Kon. besluit van 13 April 1898 No. 54 door het departement van Koloniën geen uitvoering zal gegeven worden aan besluiten in de kolonie, waarbij kortingen ten behoeve van particulieren wordt verleend, de afschaffing van de kortingen hier van zelf diende te volgen.

Eene Rectificatie.

In ons eerste nummer ontleenden wij enkele cijfers aan een geschrift van den geachten oud-gouverneur, den heer Jhr. Mr. Van Asch van Wijck.

Wij zeiden o. a.: „In de jongste twintig jaren mag, — wat de invoerrechten betreft — een stijging van ongeveer 18 pCt. worden aange- teekend. De invoerrechten in Suriname bedragen „nominaal 10 pCt. ad valorem, feitelijk echter „12 pCt. In 1868 beliepen zij f 703.256.61⁵ in „1888 reeds f 1.405.843.33, in 1897 het bedrag „van f 1.888.876.57.”

Wij zijn verplicht hierop even terug te komen, teneinde te constateeren de onjuistheid dier cijfers, welke het door ZHEG. bewerkt en door ons bedoeld geschrift niet bevat.

De heer Van Asch van Wijck schreef namelijk het volgende:

„Les droits se montent à 10% „ad valorem”, à moins que le tarif douanier n'indique un droit spécial; mais, comme lors de la déclaration en douane la valeur est majorée de 20% des droits, le droit réel est de 12%. Comme l'importation avait en 1866 une valeur de 5.385.180 florins, donnant lieu à une perception de 953.548, et en 1895 une valeur de 5.203.000 dont il a été perçu 928.874 florins, il est évident que le droit d'entrée se monte en moyenne à 17.85%. Le rendement des droits d'entrée était en 1867 de 140.792.10 florins, en 1877 de 308.634.84, en

FEUILLETON.

Dr. Pareau over de goudvelden.

(Vervolg.)

Niettegenstaande hun krachtig parelen, hebben de boschnegers, zooals wij reeds zagen, niet minder dan 10 dagen noodig om hun licht, gewoonlijk uit een enkelen boomstam vervaardigd bootje van Albina tot aan het meergenoemde placer aan de hawa te brengen. Dit is verklaarbaar als men bedenkt, dat zij niet voortdurend, dagen nacht kunnen blijven doorroeien ten dat zij op dien weg van ± 270 K.M. vele moeilijkheden te overwinnen hebben. De nachten worden meestal aan wal doorgebracht, zoo mogelijk op een van de vele „grondjes” die door een troep boschnegers in bezit zijn genomen en waarop zij hunne tenten of hutten hebben opgeslagen. Want het reeds vermelde kamp bij Albina is slechts een passagekamp, nu eens bewoond door deze en dan weer door andere boschnegers, die tijdelijk te Albina vertoeven.

Hunne permanente kampen liggen verspreid langs de rivieroever tot hoog de rivier op, en worden afgewisseld met kampen van Indianen, de oorspronkelijke bevolking, waarmede zij in vrede leven. Deze Indianen, de eigenlijke heeren van het land, werken en jagen in de bosschen slechts juist zooveel als voor hun onderhoud noodig, terwijl zij ook enkele takken van nijverheid beoefenen, maar van eigenlijk handeldrijven of iets dergelijks willen verreweg de meesten niets weten; daarvoor voelen zij zich veel te aristocratisch. Zij zijn gastvrij en absoluut eerlijk, maar lui en, helaas! door onzen beschavenden invloed tuk op „stroopen”. Zij kunnen even handig (hoewel minder krachtig) parelen als de boschnegers, die oorspronkel deze kunst wel van hun zullen hebben geleerd, maar desniettegenstaande treden zij geenszins met de boschnegers in converrentie om goudzoekers en vrachten naar de placers te brengen.

Men is alzoo voor het vervoer van personen en goederen overgeleverd aan de boschnegers.

Welk bezwaar dit is voor de exploitatie van de placers, zal men

eerst recht begrijpen, wanneer men bedenkt, dat daar tal van personen van leeftocht moeten worden voorzien en dat alle machinerieën, enz. ook uitsluitend met korjalen moeten worden vervoerd. Deze machines kunnen dus slechts in kleinere onderdeelen worden verscheept, en het ligt voor de hand, dat bepaald groote werktuigen eenvoudig onvervoerbaar zijn. Zoolang dus de communicatie-middelen dezelfde blijven is het uiterst moeilijk althans op de meest verwijderde placers, de nieuwste methoden van goudwinning toe te passen, daar hiertoe groote machinerieën vereischt worden. Maar er is nog iets, dat niet minder de ontwikkeling der goudmijnen tegenhoudt. Hoe gezond het ook moge zijn in de meer bewoonde streken van Suriname, geen Europeaan kan ongestraft de maagdelijke wouden van het binnenland ontginnen.

Bij het in orde brengen dier terreinen krijgt hij zoo goed als zeker malaria. Dit is de vloek, die op den ondernemenden pionier rust. Negers kan men wel huren om in de goudvelden de noodige arbeid te verrichten, maar wil men door dezen niet bedrogen worden, dan dienen zij door ontwikkelde, der zake kundige en betrouwbare Europeanen hunne gezondheid in de waagschaal stellen, in de overtuiging dat wagen niet hetzelfde beteekent als opofferen.

Dat er behalve de genoemde bezwaren nog vele andere aan het goudzoeken verbonden zijn, ligt voor de hand; ik heb slechts op een paar van de voornaamste gewezen, die bij alle ondernemingen op dit gebied in meerdere of mindere mate voor Suriname geldend zijn.

* * *

Aan het eind van dit hoofdstuk, waaruit wij — met toestemming van dr. PAREAU — een greep deden, zegt de geachte schrijver:

Ten slotte nog een welgemeende raad aan dengene, die evenals ik op de gedachte mocht komen, dat het wellicht beter zou zijn de surinaamsche rivieren bevaarbaar te maken dan spoorwegen aan te leggen door de wildernissen, om de goud-placers te bereiken. Laat hij dit denkbeeld nimmer mededeelen aan een deskundige, want dan loopt hij de kans uitgelachen te worden; het bevaarbaar maken dier rivieren zou namelijk op onnoemelijk veel grooter uitgaven te staan komen dan de aanleg van spoorwegen.

1887 de 541.935.78 et en 1897 de 928.158.19⁵ florins. . . .

Le total des revenus s'élevait en 1868 à 703.256.61⁵, en 1878 à 886.100, en 1888 à 1.405.843.33 florins et en 1897 à 1.888.876.57 florins, déduction faite de l'emprunt pour les travaux publics."

Hieruit blijkt alzoo, dat de heer Van Asch van Wijck geenszins zei, dat er in de laatste 20 jaren eene stijging was der invoerrechten van ongeveer 180/0, maar wèl dat, tengevolge van het *speciaal* naast het tarief naar de *waarde*, feitelijk geheven werd ongeveer 18 pCt. aan invoerrechten. De opbrengst zelve van 1877 ad f 308.634.84 tot f 928.158.19⁵ in 1897 was verdriedubbeld.

De door ons aangehaalde cijfers, die zouden aangeven eene stijging van f 886.100.— in 1878 tot f 1.888.876.57 betreffen niet den *invoer*, maar het *totaal der ontvangsten*.

Wij haasten ons natuurlijk, de onjuiste cijfers bij deze te herstellen. Dat de geachte oud-gouverneur in zijn geschrift over de West eenige fout zou hebben gemaakt, was trouwens al bij voorbaat niet aan te nemen!

Zonderling!

Wij brengen nogmaals in herinnering, dat de centrale commissie tot leniging van den nood der bevolking in de kolonie Curaçao bestaat uit de heeren: mr. J. H. Bergsma, oud-minister van Koloniën, voorzitter; P. Ten Bosch, gep. vice-admiral, lid van den Raad van State; N. Van den Brandhof, oud-gouverneur van Curaçao; J. H. Elias, referendaris, chef der afd. West-Indische Zaken bij het depart. van Koloniën; mr. A. F. K. Hartogh, lid van de Tweede Kamer; mr. A. E. Minister van Staat, lid van de Tweede Kamer; dr. R. P. Mees, lid van de Tweede Kamer; mr. P. M. H. baron Michiels van Verduynen, lid van de Tweede Kamer; H. Pyttersen Tz., lid van de Tweede Kamer; mr. F. J. M. A. Reekers, lid van de Eerste Kamer; jhr. mr. J. Röell, oud-minister van Buitenlandsche Zaken, lid van de Eerste Kamer; jhr. mr. H. Van der Wijck, lid van den Raad van State, leden; C. J. Hudig, directeur van de exploitatiemaatschappij der zoutmeren op St. Martin,

penningmeester, Hugo de Grootstraat 84, 's-Gravenhage; J. R. G. de Veer, oud-administrateur van Financiën in Curaçao, secretaris.

* * *

Nader is gebleken, dat de Nederlandsche Regeering door den Gouverneur van Curaçao niet slechts niet per telegraaf is gewaarschuwd van het ongeluk, doch óók niet per mail!! De Regeering moest hem er over seinen.

Blijft de vraag: waarom heeft men niet eerder telegrafische inlichtingen van Curaçao verlangd?

Men moet toch onderstellen, dat de geweldige orkaan, die den 10en en 11en September op een paar Britsch West-Indische eilanden, en vooral op St. Vincent, zware verwoesting aangericht had, ook onze bezittingen in de buurt niet verschoond kon hebben. In de „N. R. Ct.” van 17 September las men: . . . Men weet zeker, dat deze ramp een van de ergste is geweest, die dat deel van West-Indië ooit getroffen heeft. Geen plaats is geheel ongedeerd gebleven. zegt een telegram uit St. Thomas. Daar de aan Nederland behorende eilanden St. Eustatius en Saba en ook St. Martin, dat wij samen met Frankrijk besturen, tusschen St. Thomas en St. Vincent liggen, is er wel reden tot ongerustheid ook over het lot van die eilanden, maar de feitelijke opgaven betreffen toch alleen de zuidelijke eilanden van de reeks.

Een paar telegrammen over en weer — zeggen wij van ganscher harte de „N. R. Ct.” na — waren in die dagen geen weelde geweest!

FAMILIE-BERICHTEN.

ONDERTROUWD:

Paramaribo, M. A. Landvreugd en A. Delba. Coronie, W. V. Krever en L. A. Bakker.

BEVALLEN:

Jacqueline Margaretha Malmberg, echtge. van Lucien Jacques Adolphe Monsanto, z., Rosetta Leefmans, echtge. van Abraham Gomperts, z., Margaretha Catharina Liesdek, echtge. van Louis Johannis Goveia, z., Christiana Selly Wilnis, echtge. van Julius Eduard Colli, z., Jacoba Henriette Molwijk, echtge. van Georg Albert Heinrich Schepp, z., Catharina Elisabeth van Linck, echtge. van Marius Julius Leopold Soerel, d., Mimi Maria

Antoinette Tripoli, echtge. van Philippus Antonius Frederik Lodewijk Fredrik, z.

OVERLEDEN:

Albert François Pinas, 4 j. en 8 m., Jacques de Vries, 64 j., Emelina van Galen, 11 m., Johannes Jacob Kent, 29 j., Martinus Louis Samuel van Klein, echtgt. van Johannes Frederika van Bernhard, 60 j., Catharina Wilhelmina Zodé, weduwe van Emanuel Stephen Nettbar, 77 j., Jacqueline Elisabeth Vrieze, 37 j., Julius Christiaan Haren, 6 w., Johannes Christiaan Frederik van Russel, 53 j., Bernard van Reij, 52 j., Celina Bremen, 52 j., Narina Gallez, weduwe van Cornelis Willem Oehlers, 81 j., Adolphina Bergheid, echtge. van Daniël Hendrik Kersen, 73 j., Cornelia Ande, 36 j., Johan Willem Adolf Luijt, 10 m., Helena Julia Confect, 7 w., Lotje Kuiper, 18 j., Cornelis Johannes Frederik de Graav, 2 j., Harriette Alexandrina Beatrice Zorg, 6 j., Lotje Mathilda Olieberg, 7 mnd., Eduard Frederik Parterre, 16 j., Esther Jacoba Hassel, 47 j.

AMBTELIJKE TIJDINGEN.

Bevorderd: bij de gewapende politie: tot hoofdagent de Agent 1e kl. H. Lemmob, tot Agent 1e kl., de Agenten 2e kl.: O. E. N. Bolwerk en N. K. Edeius.

tot Agent 2e kl., de Agenten 3e kl.: M. E. Vrede, P. Kersten en J. Bouw.

tot Agent 3e kl., de Agenten 4e kl., A. M. Gemp, P. C. Brauwmueller, H. Th. Kammer en A. Lammers.

Benoemd: tot Agent v. Pol. 4e kl. J. van Vliet, C. Esser en A. C. van Geene.

Ingetrokken: de qualificatie tot buitengewoon kommiss der belastingen a/d Marowijne van den Agent v. Pol. G. C. Muller.

Als zoodanig gequalificeerd: de Agent v. Pol. 1e kl. F. G. Pierssens.

Verlofsverlenging verleend: 6 maanden, aan G. F. C. Hering, districts-geneesheer en A. Lammens, adjunct-visiteur der belastingen.

Eervol ontslag verleend, op verzoek, aan jhr. mr. J. L. W. C. von Weiler, als commissaris van de Kolon. Spaarbank.

ADVERTENTIËN.

SURINAME.

Iemand van goeden huize, bekend met handel en industrie, denkt begin Januari voor enkele maanden naar Suriname te gaan, voor familiebezoek. Hij wenscht den tijd aldaar zich ten nutte te maken om belangen van anderen te vertegenwoordigen.

Brieven letters A. W. aan K. A. VAN DER WEIDE, agent van „Onze West,” Raadhuisstraat 3, Amsterdam.

Daar ik vernomen heb, dat zeep onder den naam „Wilhelmina-Zeep” naar Nederlandsch-Indië wordt geëxporteerd, maak ik hierbij bekend, dat ik den naam „Wilhelmina-Zeep” op den 12en October 1897 onder mijn naam in Nederlandsch-Indië heb laten registreeren uitsluitend voor het bekende fabrikaat van de H.H. L. DALTON & Co., Frankfort a/Main. Ik ben door genoemde heeren gemachtigd tegen elken importeur, die onder dien naam een dergelijk fabrikaat naar Nederlandsch-Indië uitvoert, gerechtelijk op te treden.

N. JOACHIMSON,
Hamburg.

Kon. Nederlandsche  Boek- en Kunsthandel.

van M. M. COUVÉE

Lange Poten 41. 's-Gravenhage.

TELEPHOON No. 290.

St. NICOLAAS GESCHENKEN.

Xmas en New Year Cards,

THE BEVERIDGE AUTOMATISCHE KEUKEN BAIN-MARIE

GEBREVETEERD IN ALLE LANDEN.

Met de Bain-Marie, kan men op zeer eenvoudige, doch gemakkelijke en aangename manier voor het eten zorgen.

Het is ontegenzeggelijk waar, en op wetenschappelijke gronden bewezen dat de spijzen, bereid in dit toestel, veel smakelijker en veel voedzamer zijn, dan die, bereid in welk ander toestel ook. De spijzen hierin bereid, behouden geheel hunnen smaak, tevens alle voedende bestanddeelen, en kunnen onmogelijk aanbranden.

Het toestel neemt zeer weinig plaats in en geeft gelegenheid om ter zelfder tijd een, tot vier, verschillende spijzen te bereiden, in de boven elkander geplaatste afdeelingen of ketels.

De geur der verschillende spijzen kan zich niet vermengen.

Men kan uien in de eerste, kool in een tweede, vleesch in een derde, soep in een vierde bereiden, en de kooklucht van één dezer spijzen kan nimmer een andere afdeeling of spijs in het toestel bereiken.

De spijzen worden even goed in de bovenste, als in de onderste afdeeling gaar, in denzelfden tijd.

Het toestel kan op iedere stookplaats, hetzij fornuis, gas, petroleum, hout, enz., gebruikt worden.

Het vereischt alleen de noodige warmte om water te koken.

De wijze om er zich van te bedienen, is door de dames in een oogenblik opgemerkt en begrepen en wordt aan de meeste kookscholen aanschouwelijk voorgesteld.

J. VOORDENDAG

36—38, St. JORISWEG 36—38, DORDRECHT.

Administratie-Kantoor

CONRADKADE 38, DEN HAAG.

Directeuren: E. T'SAS en A. M. HARTHOORN.

Import, Export, sluit Levensverzekeringen en diverse Assuranties, verleent voorschotten, bezorgt passages, etc. etc.

Agenten te Batavia, Cheribon, Semarang, Soerabaja, Padang, Makassar, Singapore en West-Indië.

met de cacaoboomen ook de schaduwboomen (de zg. koffiemama's) door een ander soort larven worden aangetast en ook veel te lijden hebben, zoodat het verlies daardoor nog grooter wordt. In andere cultivaties verliezen soms verscheidene cacaoboomen plotseling al hun bladeren, hetgeen, hoewel de boom niet sterft en weer nieuwe bladeren krijgt, zeer zeker de boomen verzwakt, zoodat dan ook de aangetaste akkers opmerkelijk minder product maken dan de andere.

Reeds is den heer Wigman van een en ander mededeeling gedaan, zoodat hij, behalve de krulloten-ziekte, ook waarschijnlijk deze ziekte, welke reeds aan enkele plantages verscheidene akkers gekost heeft, zal onderzoeken.

Wat nu betreft de krulloten is bij onderzoek gebleken, dat deze zich ook in de Commewijne meer beginnen te vertoonen. De krulloten werden in dat district voor het eerst gezien ongeveer vier jaren geleden, doch in zoo geringe mate, dat er niet de minste aandacht aan geschonken werd, ja zelfs velen ze niet kenden. Sedert zijn zij langzamerhand toegenomen, met dit gevolg, dat zij thans hoewel nergens in groot aantal, op bijna alle plantages gevonden worden. Het gebeurt wel, dat men lang zoeken moet eer men vindt, doch heeft men ze eindelijk gevonden, dan bevinden er zich op één plaats in den regel verscheidene bijeen. Dit is een opmerkelijk feit, daar het een vrij zeker bewijs is voor het epidemisch karakter, hetwelk sommigen nog betwijfelen, dat deze ziekte heeft.

De stand van de cacao, wat betreft het aantal vruchten, spenen en bloesems aan de boomen, is over het geheel, hoewel er verscheiden uitzonderingen zijn, in het Commewijne-district niet ongunstig te noemen en belooft bij gunstig weder goede plukken in het voorjaar van 1899.

Suriname en Curaçao in 1897.

Uit het Regeeringsverslag.

Aan het Regeeringsverslag over Suriname en Curaçao is het volgende ontleend:

In den loop van 1897 is de bevolking van Suriname met 808 zielen vermeerderd. Er kwamen in dat jaar 1813 personen, onder wie 818 N.-I. immigranten, in de kolonie aan en er vertrokken 1285 personen. Op ulto. Dec. 1897 bestond de bevolking uit 67.767 personen, onder wie 35.689 van het mannelijk geslacht. Het aantal Europeanen bedroeg 7661, onder wie de Europeanen, die bij het garnizoen, de zeemacht of op de koopvaardijvloot dienen, niet begrepen zijn.

Op een totaal van 65.017 personen zijn 33020 personen zonder beroep, onder wie gehuwde vrouwen, ouden, gebrekkigen en kinderen ook zijn gerekend.

De productie was in 1897 over 't algemeen meer dan in 1896. Tegenover eene mindere productie van: 108.072.25 K.G. koren, 2973 K.G. rijst en 76.650 K.G. aardvruchten, staat eene meerdere productie van: 1.234.227 K.G. suiker, 111.086 L. melasse, 120.372 L. rum, 371.183.87⁵ K.G. cacao; 3507 bossen bananen en 183.029.03 K.G. koffie.

De geldsomloop ondervond in de kolonie in 1897 geen stremming. Gebrek aan pasmunt kwam niet voor. De Surinaamsche Bank beschikte over een metaalvoorraad gemiddeld groot f 71800, of gemiddeld f 818.000 meer dan noodig was voor de ingeschreven dekking der openbare verbintenissen, die gemiddeld f 1.308.350 hebben bedragen. De Bank voerde in 1897 voor een waarde van f 24000 aan Engelsche gouden munt sovereigns in, terwijl naar Parijs verscheept werd fr. 40.000, gelijk aan f 18.800; aan particulieren werd voor een waarde van f 35.362.70 aan vreemde munt verkocht.

De voornaamste belastingen brachten resp. op in 1888 en 1897 de hierna te noemen bedragen: invoerrechten f 522.313 en f 928.158; uitvoerrechten f 118.333 en f 65.110; accijns gedistilleerd f 120.967 en f 164.163; personeel f 99.018 en f 99.084; patentrecht f 48.253 en f 60.644; belasting op de huurwaarde der huizen f 28.214

en f 38.694; erf- en grondpacht en successierecht f 104.935 en f 142.258; tonnegeld der schepen f 8897 en f 1215; zegelrecht f 36.260 en f 42.099; successie- en overgangsrechten f 10.099 en f 9.531.

De totale som der hypothecaire schuldverdringen bedroeg op 31 Dec. 1897 in hoofdsommen f 2.853.226.85⁵, waaronder begrepen een bedrag van f 1.925.523,97⁵ voor inschrijvingen op huizen en erven en een bedrag van f 927.703.88 voor die op plantages en gronden. De krediethypotheken zijn in bovenstaande getallen niet begrepen. Van deze waren op 31 Dec. 1897 nog 31 inschrijvingen van kracht, tot een totaalbedrag van f 359.120, waaronder 22 op huizen en erven tot een bedrag van f 216.620 en 9 op plantages en gronden tot een bedrag van f 142.500

Het aantal aangevraagde arbeiders voor het verschepingsseizoen 1897—98 bedroeg: 515 uit Britsch-Indië en 353 uit Ned.-Indië. In 1897 werden alleen immigranten uit Ned.-Indië ingevoerd.

Op 31 Dec. 1897 waren in de kolonie onder contract verbonden: 5919 immigranten uit Britsch-Indië, nl. 3671 m., 1268 vr., 514 jongens en 466 meisjes.

Het getal geboorten onder de gecontracteerde immigranten bedroeg 234; in 1896 was dit 186. De sterfte onder de gecontracteerde immigranten bedroeg 165 personen, d.i. 254 ten honderd van de gemiddelde bevolking. In 1896 was dat cijfer 2.33.

Het getal onder contract verbonden immigranten uit Ned.-Indië bedroeg op 31 Dec. 1897 1509 hoofden (980 m., 420 vr. 58 jongens, 51 meisjes). Het getal geboorten bedroeg 23, de sterfte 32 personen.

De getalsterkte der Europeesche kolonisten in den omtrek van Paramaribo gevestigd, bedroeg op 31 Dec. 1897 192 hoofden, (45 m., 43 vr., 51 jongens, 53 meisjes).

In 1897 werden kosteloos 45 vergunningen verleend tot het doen van onderzoek naar de aanwezigheid van delfstoffen, te zamen betrekking hebbende op 883000 H.A.; en in de eerste 4 maanden van 1898 voor een uitgestrektheid van 50850 H.A.

Naar de aangiften door belanghebbenden gedaan, bedroeg de hoeveelheid goud, in 1897 gevonden aan of in de nabijheid van de Boven-Suriname 434.661.1 gram, Saramaca 135.492 gr., Marowijne 82.950.8 gr., Lawa 250.020.2 gr., totaal 903.124.1 gr., hetgeen, berekend tegen den prijs van 1.37 per gram, een waarde vertegenwoordigt van 1.237.280 01⁵. Gedurende het 1e kwartaal 1898 werden gevonden 161 698.4 gr., tot een waarde van f 221.526.26.

In 1897 werd 859.905 gram goud uitgevoerd, volgens den prijs van f 1.37 per gram, een waarde vertegenwoordigend van f 1.178.069.05.

Hiervan werd uitgevoerd naar Nederland 586.036.1 gram; naar Groot-Britannië 90.801 gram; naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika 3431 gram; naar Cayenne 179.067.4 gram; naar andere plaatsen 569.5 gram.

Daarenboven werd naar Nederland uitgevoerd 127.177.6 gram goud; naar Groot-Britannië 34.758.5 gram goud en naar Amerika 3961 gram goud, van Fransch-Guyana in Suriname ingevoerd.

De waarde van het uitgevoerde goud van den aanvang der industrie tot en met 1896 bedroeg, blijkens het laatste verslag, f 20.694.380.08.

Dit cijfer klimt alzoo door den uitvoer in 1897 tot f 21.872.450.03.

Van 1 Januari tot 30 April 1898 bedroeg de uitvoer 206.597 gram, eene waarde vertegenwoordigend van f 283.037.

Van Fransch-Guyana werd gedurende deze vier maanden 57.560.5 gr. ingevoerd.

In 1897 werd op 8 plantages suiker geproduceerd, op 78 was cacao de hoofdcultuur, op 929 gronden, voormalige plantages en gronden werden zoowel cacao als producten van den kleinen landbouw geteeld; terwijl op 1 plantage en 193 gronden en voormalige plantages en gronden uitsluitend bananen, koren, (maïs), rijst en aardvruchten werden verbouwd.

In bebouwing waren op het einde van 1897 op suikerplantages 1.922.165 H.A., waaronder 45 H.A. waarop cacao en 9 H.A. waarop koffie werd verbouwd op de cacao- en andere plantages en gronden en op de voormalige plantages en gronden thans in kleine perceelen uitgegeven 13.713.6401 H.A., waarvan in aanleg waren (dus nog geen product opleverden) 31 H.A.

De gezamenlijke oppervlakte van in 1897 verleende en hernieuwde concessiën tot exploitatie van balata bedraagt 3562.246.2973.

Tot het doen van onderzoek naar de aanwezigheid van balata werden in 1897 verleend 77 vergunningen tot eene gezamenlijke oppervlakte van 3.514.786.2973 H.A.

Voor de exploitatie van balata bedraagt de toegestane oppervlakte 23.675 H.A.

In 1897 werd 159.253 K.G. balata ter markt gebracht, of 50.258.5 minder dan in 1896.

In 1897 zijn in de kolonie aangekomen 248 schepen, metende tezamen 107.153 ton, waarvan uit Nederland 25 schepen, metende 23.505 ton, en uit de kolonie vertrokken 253 schepen, metende tezamen 108.988 ton, waarvan naar Nederland 21 schepen, metende 22.742 ton.

De aangegeven getaxeerde of volgens officiële prijscourant getarifiseerde waarde van den invoer heeft bedragen totaal f 5.294.424, waarvan uit Nederland f 2.926.892; de aangegeven waarde van den uitvoer van producten heeft bedragen f 5.241.671, waarvan naar Nederland f 1.378.588.

Daarenboven werd uitgevoerd 165.897.1 gram goud, waarvan naar Nederland 127.1776 gram, van Fransch-Guyana in Suriname ingevoerd.

De waarde van den uitvoer bedroeg in 1898 f 849.943 meer dan in 1897 en die van den invoer f 40.756 minder dan in 1896.

De invoer bedroeg naar den maatstaf zooals voor 1895 en 1896 is aangegeven: in 1895 f 5.203.029, in 1896 f 5.335.180, in 1897 f 5.294.424.

De handel op de verschillende eilanden der kolonie Curaçao bleef in 1897 stationair.

Ook in 1897 heeft van Santa-Barbara op Curaçao geen uitvoer van phosphorzure kalk plaats gehad.

Van Aruba zijn in 1897 met 28 schepen 19.137.92 M³. phosphorzure kalk uitgevoerd.

In dat jaar werd ontvangen aan concessierecht f 13.804.01, aan uitvoerrecht f 7028, en aan scheepsongelden f 2896.67.

In de eerste drie maanden van 1898 zijn 5 schepen, te zamen metende 3547.40 M³. tot het innemen van phosphorzure kalk op Aruba aangekomen.

Gedurende 1897 werd door de Aruba Island Gold Mining Company voortgegaan met de in 1896 aangevangen werkzaamheden.

In 1897 werd eene hoeveelheid van 12 kilo onbewerkt goud verscheept, eene waarde vertegenwoordigend van f 19380.

De werkzaamheden in de zwavelmijnen op Saba werden ook in 1897 niet hervat.

In 1895 werd voor rekening van eenige grondeigenaren op St. Martin (Ned. ged.) door een Amerikaansch mijningenieur een onderzoek naar het gehalte van de op hunne gronden gevonden mangaanertsen ingesteld. Dat onderzoek scheen voorloopig niet ongunstig. In 1897 werd eene hoeveelheid van 75 registertonnen verscheept. Pogingen om eene maatschappij tot exploitatie der mangaanertsen op te richten, zijn tot nu toe niet gelukt, vooral door de moeilijkheid om omtrent de aanwezigheid van eene voldoende hoeveelheid eenige zekerheid te verkrijgen.

In Maart 1898 werden op het eiland Curaçao 48 hectaren grond afgestaan, teneinde daarop een proef te nemen met de agave-cultuur, en met het teelen van bijen en zijdewormen. Met eene uit Italië ontboden voor deze gronden bestemde zending zijdeworm-cocons kon geen proef worden genomen, daar de larven alle dood aankwamen. De ingevoerde bijenzwermen, die in het begin honig van uitstekende kwaliteit gaven, werden, waarschijnlijk tengevolge van eene onoordeelkundige behandeling, geheel door andere insecten vernield.

De Maatschappij „Suriname”.

I.

Onder dagteekening van 12 Juli 1897 werd de Maatschappij „Suriname” opgericht.

Het doel dezer vennootschap is het instellen van geologische en landbouwkundige onderzoekingen ter boven- en benedengrondsche ontginning van den bodem in Nederlandsch West-Indië, en het bouwen en exploiteeren van tramwegen ten behoeve der ontginning van de terreinen, welke daarvoor geschikt mochten blijken.

De wording der Maatschappij is gegrond op de mededeelingen van verschillende deskundigen, die een groot deel van Suriname langs de oevers der rivieren aan een wetenschappelijk onderzoek onderwierpen.

Door eene verordening der Koloniale Regeering en eene bijzondere vergunning van den Gouverneur van Suriname, had de vennootschap bij hare oprichting het recht, met uitsluiting van anderen, verkregen tot het instellen van de boven aangegeven exploratie, voor zooverre deze betref de landstreek, gelegen bezuiden Paramaribo, tusschen de Suriname- en Marowijnrivieren. Tevens werd aan de Mij in het vooruitzicht gesteld, dat haar concessiën zouden worden verleend:

1°. voor den aanleg en exploitatie van een tramweg van Paramaribo naar het Lawagebied;

2°. tot ontginning van eene terreinstrook diep 1000 meters aan weerszijden van dien tramweg, zoomede van een of meer terreinen ter gezamenlijke grootte van 500.000 H.A.

Deze rechten waren aan de Mij afgestaan door de oorspronkelijke houders, tegen afgifte van oprichters-bewijzen, welke in de eventueele overwinst zullen deelen, doch overigens zonder eenige andere betaling van welken aard ook. De kosten der kapitaalsvorming kwamen ten laste der vennootschap.

Het maatschappelijk kapitaal is groot f 500.000.— verdeeld in aandelen van f 100.— en veelvoud van deze.

Door de Koloniale Regeering werd bij eene speciale verordening, gedagteekend 27 Juni 1897, de Gouverneur gemachtigd, om aan de Mij concessiën te verleenen tot den aanleg en exploitatie van den hiervoren genoemden tramweg en tot ontginning van alles wat zich op of in den bodem bevindt op een of meer perceelen, ter gezamenlijke oppervlakte van 500.000 H.A. De vennootschap ontving de voorkeur, boven alle anderen, om ook, na afloop van het onderzoek, gedurende zes jaren na den datum van het in werking treden der verordening, de bedoelde terreinen te kiezen uit de geheele landstreek, begrensd door de Suriname- en Marowijnrivieren. Aan de Mij werd bovendien eene terreinstrook, ter breedte van 1000 M., gemeten aan weerszijden uit de as van den tramweg, afgestaan.

Gedurende 40 jaren, te rekenen van de dagteekening der concessiën, werd de Mij vrijgesteld van alle retributiën, die in het algemeen van domeingrond, welke in concessie is uitgegeven, worden geheven. Deze retributie is in de algemeene goudverordening, na het vierde jaar der concessie, gesteld op 50 cents per H.A. De vrijstelling, welke aan de Mij Suriname werd verleend, zou, ten opzichte van de geconcedeerde 500.000 H.A., vermeerderd met 50.000 H.A. langs den tramweg, als eene jaarlijksche ontheffing van cijnsbetaling tot een bedrag van f 275.000.— aangemerkt kunnen worden.

Deze vrijstelling vervalt, wanneer binnen vier jaren na de dagteekening van de eerste verleende concessie, met den aanleg van de tram geen behoorlijke aanvang is gemaakt.

De detailvoorwaarden, welke de concessiën van het landbezit en van den tramweg zullen beheerschen, zijn thans bij den Gouverneur in behandeling.

De volledige commissie, die door de Mij Suriname met de exploratie van de landstreek en met de tramopname belast werd, is sedert geruimen tijd in het veld. De resultaten, welke bij den arbeid verkregen zijn, mogen bevredigend genoemd worden.

In een volgend nummer van dit blad zullen wij van dezen arbeid een overzicht geven.

Van het Binnenhof.

Bij Hoofdstuk X.

In het afdeulingsverslag der Tweede Kamer over de Begrooting van Koloniën (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting) werd door sommige leden op het inconsequentie gewezen, dat Nederland de uitgaven voor de krijgsmacht in Suriname en Curaçao betaalt, terwijl de uitgaven voor het leger in Oost-Indië geheel door de kolonie worden gedragen.

Omtrent den stand der verleden jaar aangekondigde plannen tot reorganisatie van de bezetting van Suriname en van Curaçao werd voorts inlichting gevraagd aan den minister van Koloniën.

NIEUWS UIT DE WEST.

Paramaribo, 12 Nov.

Fransche déportés.

Blijkens de West-Indische bladen komen tot zelfs van verschillende placers klachten in over toenemenden overlast van Fransche déportés. Van uit het plaser *Hermína* werd naar de stad geschreven met verzoek geweren op te zenden, daar zich op het plaser 15 vluchtelingen bevonden, die om eten vroegen en welke men uit medelijden eenig werk gegeven had, doch van wie men vreesde, dat zij wellicht aanleiding tot ongeregelheden zouden worden.

Het wil ons voorkomen — zegt „Onze West” — dat de vrees voor die Fransche vluchtelingen zo nu en dan wel wat overdreven is (wij doelen hier niet in het minst op plaser *Hermína*, doch hebben het oog op het algemeen). Men vergeete niet, dat het eigenbelang der vluchtelingen medebrengt, dat zij zich hier zoo kalm mogelijk gedragen en in de gunst trachten te komen van het publiek, zoodat dit hun aan werk helpt, daar in den regel alleen die Franschen worden opgepakt, welke zonder middel van bestaan het land afloopen. *Er zijn voorbeelden van Franschen, die hier jaren lang zoowel op plantages als te Paramaribo als arbeiders of handwerklieden tot tevredenheid hunner meesters werkzaam zijn en niemand overlast aandoen.*

Het is meer dan tijd, dat de Regeering zich deze aangelegenheid aantrekt en met de Fransche Regeering in overleg treedt, om hieraan een einde te maken. Het gaat toch niet aan, dat wij de dupe moeten wezen van den maatregel, door een bevriende Regeering genomen, om op onze grenzen de gevaarlijkste sujetten niet beter te bewaken.

Aan den heer S. J. A. Churchill, gewezen Britsch consul te Paramaribo, is door den „Secretary of State for foreign affairs”, den markies van Salisbury, namens de „Secretary of State for India” den dank gebracht der Britsch Indische Regeering voor de wijze, waarop de heer Churchill als Britsch consul, de belangen der Britsch-Indische immigranten in Suriname heeft behartigd.

* *

Hebben wij in dit blad de wenschelijkheid bepleit van het oprichten eener vereeniging te dezer stede ter behartiging van de belangen der verwaarloosde jeugd, het doet ons genoegen te vernemen, dat er als vrucht van de vergadering, door den heer O’Ferrall bijeengeroepen, plannen worden beraamd, om jongelieden vooruit te helpen.

Al stroken deze plannen vermoedelijk niet geheel met wat wij zoo gaarne tot stand hadden zien

gebracht en waarvan naar onze meening meer vrucht, voor het algemeen zoowel als voor de jeugd in uitgebreider zin, was te verwachten, wij wenschen de ontwerpers niettemin succès op hun pogen.

(„Onze West”).

Uit vertrouwbare bron wordt gemeld, dat de directie van de „Royal Mail Steam Packet Cie” besloten heeft, voortaan reisbiljetten tot Amsterdam geldig af te geven, voor de som van £ 27 10 shill. (f 330.—), dat is f 30.— meer dan tot dusver de reisbiljetten tot Southampton kostten. Voorts dat de directie besloten heeft de doorvaart van hare booten van Demerara naar Suriname, welke, gelijk men weet, tot dusver slechts eene proefneming was, voor goed vast te stellen. Ook zal de maatschappij voortaan ééns per maand door een harer booten Porto Rico laten aandoen.

— De „Mindrineti Gold Mining Company” heeft met de laatste boot uit New-York verscheidene machinestukken ontvangen, die door de ervaring gebleken waren nog te moeten worden aangebracht ter verzekering van een volledig succès.

Zoodra de waterstand dit zal gedoogen, zullen deze machinerieën naar haar bestemming worden gebracht en bestaat de mogelijkheid, dat nog in dit jaar met een geregelde exploitatie van het terrein een aanvang zal worden gemaakt.

Europeesche kolonisatie in Suriname.

De zoo vaak reeds behandelde vraag van het wenschelijke zoowel als van het mogelijke van *Europeesche kolonisatie in Suriname* heeft kans weder op het tapijt te komen — schrijft „Onze West” — tengevolge der bemoeiingen eener koninklijk goedgekeurde Nederlandsche vereeniging van landbouwers en werklieden, die hopen door buiten-Europeesche kolonisatie zich betere levensvoorwaarden te verschaffen.

Reeds in Oktober des vorigen jaars heeft bedoelde vereeniging eene onderzoekings-expeditie *) onder leiding van haren voorzitter, den journalist Chr. Kock, naar Venezuela gezonden, waar door de Regeering bepaalde beloften van medewerking gedaan zijn. Op hun doorreis naar genoemd land bezochten de leden dier expeditie ook Suriname en maakten, onder leiding o. a. van den heer J. François D. Horst, kennis met verschillende ondernemingen in den omtrek van Paramaribo.

In Venezuela aangekomen vestigden zij eene tuinbouwkolonie in de nabijheid der hoofdstad Caracas, die eventueel tot operatie-basis en acclimatisatie-oord dienen zou. Alle Hollandsche groenten, zelfs de voor dit klimaat zoo ongeëigende koolsoorten, worden daar met goed gevolg verbouwd en door de kolonisten in Caracas verkocht.

Echter bleek de Regeering het met de vervulling van eens gedane beloften niet zoo heel nauw te nemen, en bleken, — wat zwaarder woog — zoowel de politieke als economische toestanden des lands eene regelmatige uitbreiding der onderneming niet zeer bevorderlijk te zijn, waarom de heer Kock besloten heeft naar Suriname te vertrekken, teneinde ter plaatse te kunnen oordeelen over de mogelijkheid eener kolonisatie.

Daar meerbedoelde vereeniging onderdeel uitmaakt eener wijdvertakte Duitse organisatie met gelijk doel, en hare reeds in Venezuela aanwezige leden, alle geheelonthouders, het acclimatisatie-proces zonder bezwaren hebben door-gemaakt, schijnt ten opzichte der industriële ontwikkeling van Suriname haar streven ongetwijfeld eenige belangstelling waardig.

*) In een bericht over deze expeditie, in „Onze West” van verleden jaar, was sprake van de Vrijland-Vereeniging. Als leider der expeditie werd toen Ch. Koch genoemd.